

Dokument s plenarne sjednice

B9-0520/2022

21.11.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave Komisije
u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika
o zaštiti stočarstva i velikim zvijerima u Europi
(2022/2952(RSP))

Clara Aguilera, César Luena
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Rezolucija Europskog parlamenta o zaštiti stočarstva i velikim zvijerima u Europi (2022/2952(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote²,
- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - A. budući da u Europskoj uniji živi pet vrsta velikih zvijeri, i to smeđi medvjed, vuk, gorska kuna i dvije vrste risa, euroazijski ris i iberijski ris; budući da su sve te vrste doživjele dramatičan pad broja i rasprostranjenosti zbog ljudskog djelovanja; budući da su velike zvijeri grabežljivci i da su na vrhu trofičke piramide ekosustava; budući da su neke velike zvijeri također strvinari (npr. gorske kune) te stoga imaju i sanitarnu ulogu u ekosustavu; budući da, nadalje, velike zvijeri svejedi (npr. smeđi medvjedi) svojim prehrabbenim ciklusom pridonose raspršivanju biljnog sjemena i sjemenki plodova, čime se poboljšava struktura vegetacije i raznolikost u određenom ekosustavu; budući da pružaju ključne usluge ekosustava i imaju vrlo važnu ekološku ulogu, uravnotežujući opću funkciju prirodnih ekosustava;
 - B. budući da se u posljednjih nekoliko desetljeća većina populacija velikih zvijeri, kao što su euroazijski ris (*Lynx lynx*), smeđi medvjed (*Ursus arctos*), sivi vuk (*Canis lupus*) i zlatni čagalj (*Canis aureus*) uspješno povećala u Europi te su se vratile u područja u kojima su prije bili lokalno izumrle; budući da je prema procjeni stanja očuvanosti vuka (*Canis lupus*) u Europi 2022. zabilježeno povećanje raspona vukova za više od 25 %³; budući da to pokazuje da ulaganja u očuvanje i suradnju među mnogim različitim dionicima, kao i zakonodavni okvir iz Direktive EU-a o staništima i Bernske konvencije, donose rezultate;
 - C. budući da se, unatoč oporavku mnogih populacija velikih zvijeri, one i dalje suočavaju sa znatnim prijetnjama kao što su krivolov i fragmentacija ili propadanje staništa; budući da su prema najnovijim dostupnim znanstvenim informacijama⁴ samo tri od devet populacija vukova u Europi navedene kao „najmanje zabrinjavajuće” (prema crvenom popisu IUCN-a), dok su u istu kategoriju svrstane samo tri od deset populacija smeđeg medvjeda i tri od 11 populacija euroazijskog risa; budući da populacijama

¹ SL C 232, 16.6.2021., str. 2.

² SL C 67, 8.2.2022., str. 25.

³ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 2.

⁴ Linnell, J. D. C. i Cretois, B., „The revival of wolves and other large predators and its impact on farmers and their livelihood in rural regions of Europe” (Obnova populacije vukova i drugih velikih grabežljivaca i njegovih učinaka na poljoprivrednike i njihov život u ruralnim regijama Europe), Istraživanje za Odbor za poljoprivredu, Europski parlament, Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku, Bruxelles, 2018.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617488/IPOL_STU\(2018\)617488_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617488/IPOL_STU(2018)617488_EN.pdf)

gorske kune u Europi i dalje prijeti ugroženost (osjetljive su) i da je iberijski ris i dalje ugrožena vrsta, iako je 2021. njegova populacija dosegnula 1365 jedinki⁵;

- D. budući da suživot s velikim zvijerima može prouzročiti sukobe s ljudskim socioekonomskim interesima; budući da postoje rješenja za sprečavanje i ublažavanje sukoba, ali da je osviještenost o tim rješenjima i dalje niska, a provedba neuvedena; budući da sukobi mogu varirati od percipiranog apstraktnog rizika do štete za stoku i imovinu, a u rijetkim slučajevima i neželjenih bliskih susreta i ljudskih žrtava;
- E. budući da su se prema izvješćima⁶, s obzirom na to da u Europi nema velikih područja divljine, vukovi gotovo u potpunosti ponovno nastanili u krajobrazima vrlo prilagođenima ljudima, u kojima ljudi uzgajaju stoku, love divlje kopitare i koriste šume i planine za turizam i rekreaciju;
- F. budući da bi očuvanje velikih zvijeri i upravljanje njima trebali biti usmjereni na dugoročno održive populacije i održavanje povoljnog stanja očuvanosti populacija velikih zvijeri u Europi; budući da bi u skladu s Direktivom EU-a o staništima velike zvijeri trebale imati budućnost u suživotu s ljudima i kao sastavni dio ekosustava i krajobraza diljem Europe;
- G. budući da su praćenje vukova, medvjeda i čagalja te upravljanje njima u nadležnosti nacionalnih tijela vlasti i da se ne odvijaju na europskoj razini; budući da se pristupi praćenju uvelike razlikuju, što dovodi do različite kvalitete i količine podataka o razinama populacije velikih zvijeri;
- H. budući da su napadi vukova na stoku glavni uzrok netolerancije prema vukovima u krajobrazima u kojima dominiraju ljudi, gdje dolazi do znatnih gubitaka od oko 40 000 grla godišnje, što posebno pogarda ovce, poludomaće sobove i, lokalno, pse⁷; budući da su neke zemlje nerazmjerne pogodene, ovisno o lokalnim ekološkim (alternativni pljen) i socioekonomskim uvjetima (metode uzgoja, preventivne mjere, planovi upravljanja, primjenjeni propisi o naknadama, odgovorne nacionalne institucije), kao i veličini njihova nacionalnog distribucijskog raspona⁸; budući da su domaće životinje, posebno one na pašnjacima i u otvorenim sustavima ispaše, izložene većem riziku od depredacije (ovisno o uvedenim mjerama i njihovoj učinkovitosti) zbog sve veće prisutnosti velikih zvijeri;
- I. budući da ispaša stoke i ekstenzivno stočarstvo doprinose očuvanju lokalnih pasmina i biološke raznolikosti; budući da je pastirska uzgoj, posebno u planinskim područjima, važno ekološko i kulturno dobro;
- J. budući da je potrebna konstruktivna koegzistencija velikih zvijeri i uzgoja stoke pri čemu se stanje očuvanosti velikih zvijeri može nastaviti povoljno razvijati, dok bi se poljoprivrednicima osigurali alati i dosta finansijska sredstva za rješavanje i sprečavanje napada na životinje iz uzgoja;

⁵ https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/inventarios-nacionales/censodelinceberico2021_tcm30-541552.pdf

⁶ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 2.

⁷ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 11.

⁸ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 11.

- K. budući da je potrebno uspostaviti učinkovite i primjerene prakse sprečavanja i ublažavanja sukoba; budući da bi se sve odluke o upravljanju trebale temeljiti na znanstvenim i pouzdanim podacima te uključivati ekološke, društvene i gospodarske perspektive; budući da će biti potrebni dodatni naporci za praćenje populacija velikih zvijeri i procjenu pozitivnih i negativnih učinaka prisutnosti velikih zvijeri;
1. pozdravlja pozitivne rezultate politika u području biološke raznolikosti u pogledu obnove vrsta velikih zvijeri u EU-u; napominje da povećana prisutnost velikih zvijeri može imati pozitivne učinke na funkcioniranje i otpornost ekosustava, očuvanje biološke raznolikosti i ekološke procese, doprinoseći, među ostalim, regulaciji populacija divljih kopitara;
 2. napominje važnost osiguravanja uravnoteženog suživota ljudi i životinja, posebno u ruralnim područjima; podsjeća na to da velike zvijeri, a posebno vukovi i medvjedi, mogu utjecati na održivost poljoprivrede, naročito na poljoprivrednim zemljištima kojima se ekstenzivno upravlja i koja obiluju bioraznolikošću; poziva Komisiju i države članice da u tom pogledu poduzmu konkretnе korake za osiguravanje tog suživota, kako se ne bi doveli u pitanje održiv razvoj i dinamičnost ruralnih područja, a osobito kako bi se zaštitile tradicionalne poljoprivredne prakse kao što je pastoralni način uzgoja životinja;
 3. prima na znanje ažurirane smjernice Komisije o strogoj zaštiti životinjskih vrsta od interesa Zajednice u skladu s Direktivom o staništima objavljene 12. listopada 2021.⁹; naglašava odgovornost Komisije da, prema potrebi, ažurira svoje smjernice o strogoj zaštiti životinjskih vrsta od interesa Zajednice u skladu s Direktivom o staništima, uključujući tumačenje članaka 12. i 16.;
 4. ističe potrebu za redovitim praćenjem populacija velikih zvijeri kako bi se strateški planirale mjere očuvanja, proveli preventivni programi za smanjenje konflikata i ocijenili rezultati svih mjera; napominje da bi se praćenje trebalo temeljiti na pouzdanoj metodologiji, da bi se njime trebalo promicati i olakšati sudjelovanje različitih dionika te da bi se njegovi rezultati trebali redovno priopćavati društvu i glavnim skupinama dionika;
 5. stoga potiče Komisiju i države članice da organiziraju mogućnosti za različite dionike, uključujući ruralne aktere, za raspravu o velikim zvijerima; potiče ih da pruže informacije o mogućnostima financiranja preventivnih mjera protiv napada na stoku; poziva Komisiju da dodatno promiče konstruktivan dijalog na razini Unije među dionicima o suživotu ljudi, stoke i velikih zvijeri, na primjer putem Platforme EU-a za suživot ljudi i velikih zvijeri, te da podrži razvoj koordiniranih pristupa u svim državama članicama;
 6. podsjeća da bi se odstupanja trebala primjenjivati samo u skladu s Direktivom o staništima i Bernskom konvencijom na pojedinačnoj osnovi ako sva druga alternativna rješenja nisu uspjela; poziva države članice da se pobrinu za to da je fleksibilnost u kontroli velikih zvijeri, uključujući medvjede, jasno odvojena od lovačke aktivnosti;

⁹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a17dbc76-2b51-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

7. naglašava da klimatske promjene, gospodarske krize i sve veće predatorstvo još više utječu na planinska poljoprivredna gospodarstva; posebno skreće pozornost na činjenicu da povećani broj napada vukova ima ozbiljniji učinak na stočarska gospodarstva u planinama; ističe da su poljoprivredna gospodarstva u planinskim područjima mala i da imaju velike dodatne troškove te bi ih trebalo zaštiti i podupirati kako bi ona pridonijela zaštiti planinskih krajolika i očuvanju bioraznolikosti u negostoljubivim regijama;
8. žali zbog činjenice da države članice primjenjuju različite metode istraživanja i praćenja; poziva Komisiju da se pobrine za to da države članice primjenjuju odgovarajuće metode praćenja za svaku od različitih vrsta velikih zvijeri; naglašava da bi praćenje trebalo koordinirati usklađivanjem metodologija, posebno za transnacionalne populacije, kako bi se dobili najprecizniji podaci o odgovarajućim populacijama u njihovim biogeografskim regijama u dotičnim državama članicama; poziva države članice da budu sveobuhvatne u dvogodišnjim izvješćima o provedbi članka 16. i da u ta izvješća uključe sve relevantne informacije, uključujući praćenje učinka odstupanja;
9. ističe činjenicu da je većina populacija velikih zvijeri u Europi prekogranična, što zahtijeva suradnju preko administrativnih granica; stoga poziva države članice da osmisle i redovito ažuriraju sveobuhvatne i, po mogućnosti, prekogranične multinacionalne akcijske planove, čiji bi razvoj i provedba trebali zahtijevati sudjelovanje raznih dionika kroz uključiv proces;
10. poziva države članice da na odgovarajući način izvješćuju o stanju očuvanosti staništa i vrsta, o kompenzacijskim mjerama poduzetima za projekte koji imaju negativan učinak na područja mreže Natura 2000 i o odstupanjima koja su možda omogućila stroge mjere zaštite; ističe da je važno da države članice također prikupljaju informacije i izvješćuju o štetama koje su prouzročile velike zvijeri;
11. poziva države članice da uspostave učinkovit pravni i institucionalni okvir za potporu poljoprivrednicima i uzgajivačima u omogućavanju koegzistencije, sa subvencijama za preventivne mjere, savjetodavnom potporom i programima financijske naknade, te da dokumentiraju incidente; u tom pogledu poziva Komisiju i države članice da utvrde odgovarajuće mogućnosti dugoročnog financiranja;
12. nadalje poziva države članice da osiguraju dostatne kapacitete i resurse za provedbu odredbi o zaštiti vrsta i kazneni progon krivolova i trovanja;
13. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji i Vijeću.